

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

52 223 01 Jelnyelvi tolmács

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő: 15 perc, válaszadási idő: 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

A 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet 3.§. (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a SKF-T/806/-4/2.0.1.G. számon kiadom.

Jóváhagyta:

Mester Dániel
főosztályvezető

2016

NEMZETI REHABILITÁCIÓS ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL

Érvényes: 2016. 11. 28.-tól

Szakképesítés: 52 223 01 Jelnyelvi tolmács

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli központilag összeállított vizsga kérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben megadott témakörök mindegyikét tartalmazzák, a 11498-12, 11499-12, 11500-12 modulok kivételével.

A feladatsor 1-24-ig számozott vizsgakérdéseit ki kell nyomtatni, ezek lesznek a húzótételek, amelyek tanári példányként is használhatóak.

A tételekhez segédeszköz nem használható.

A tételsor a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. tétel: A hallássérülés orvosi megközelítése, audiológiai ismeretek

Prezentációban mutassa be a hallássérülés orvosi megközelítése és az audiológia tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- A fül anatómiája, működése, élettani szerepe
- A hallásvesztés okai, fokozatai
- A nagyothallás és siketség orvosi kritériumai
- A korai felismerés fontossága, a siketség genetikai tényezői
- A CI jellemzői
- Audiológiai szűrővizsgálatok és audiogramm értékelése
- A hallókészülékek
- A siketség definíciója, és kommunikációs jellemzőik
- A nagyothallás definíciója és kommunikációs jellemzőik

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be, hogy terepgyakorlata során milyen fokú hallássérüléssel rendelkező személyekkel találkozott, hogyan kommunikált velük. A hallássérülés foka, mennyiben befolyásolta a választott kommunikációs módot.

.

2. tétel: Hallássérültek rehabilitációja, rehabilitációja, a hallássérülés pszichológiai aspektusai

Prezentációban mutassa be a rehabilitáció, rehabilitáció és a hallássérülés és pszichés fejlődés összefüggései tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Rehabilitáció, rehabilitáció fogalma, szemléletbeli különbségek
- Kategorizáció, stigma, előítélet
- A beteg, fogyatékos szerep értelmezése
- A hallássérülés szerepe az egyén kognitív fejlődésében, személyiségfejlődésében, a megismerési folyamatokban
- Tanulási nehézségek
- Énvédő mechanizmusok
- A hallássérültek értelmi képességéről, gondolkodásáról, személyiségéről alkotott szemléletek módosulása
- A szociális ellátó rendszer, szakszolgálatok

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be, milyen rehabilitációs szakszolgálatoknál járt
- Mutassa be, hogy a siketközösségben eltöltött terepgyakorlata során milyen – a hallássérülés következményeként kialakult - sajátos személyiségjegyekkel, énvédő mechanizmusokkal találkozott

3. tétel: A jelnyelvi tolmácsolás neuro, és pszicholingvisztikai vonatkozásai

Prezentációban mutassa be a neuro,- és pszicholingvisztika tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Jelnyelvi pszicholingvisztikai kutatások eredményei
- A nyelv és az agy – vizsgálati eredmények
- A memória szerepének különböző eltérő vonásai a jelnyelv és hangzó nyelv esetén
- A hallásért felelős agyi terület szerepe a veleszületett siketség esetén

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései** alapján mutassa be milyen tapasztalatokat szerzett tanulmányai során:

- Mutassa be, hogy jelnyelvi tanulmányai során hogyan jegyezte meg az új jeleket, milyen technikákat alkalmazott a jelek memorizálása során. Milyen visszajelzéseket kapott jelnyelvi oktatóitól a jelek jobb megjegyzése érdekében
- Terepgyakorlata során találkozott-e olyan esettel, amikor valaki tartósan vagy alkalmilag elvesztette a jelelési képességét, vagy hibásan jelelt? (afázia, részegség, kézsérülés)

4. tétel: A jelnyelvhasználat szociolingvisztikája, hallássérültek nyelvészajátítása

Prezentációban mutassa be a szociolingvisztika tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Nyelvészajátítás (különös tekintettel a siket gyermekekre)
- A siketek kétnyelvűsége
- Nyelv és identitás; nyelvi attitűdök
- Nyelvészajátítás és nyelvi szocializáció
- Nyelvi repertoár és nyelvi változatosság
- Nyelvi sokféleség

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be, hogy a siketközösségben eltöltött terepgyakorlata során milyen nyelvi, írottnyelvi kompetenciájú hallássérült személyekkel találkozott
- A siketközösségben eltöltött gyakorlaton megismert személyekkel töltött interakciók során milyen különbségeket tapasztalt, amikor többgenerációs siket családból érkező hallássérülttel kommunikált, illetve amikor halló családból érkező siket személlyel kommunikált. Észrevehető volt-e, hogy ki milyen módszer szerint és mikor jutott a jelnyelv birtokába
- Terepgyakorlata során milyen tájjellegű vagy életkori csoporthoz, műveltségi réteghez köthető jelekkel találkozott? Mennyire értette meg elsőre, hogyan tudta dekódolni őket?

5. tétel: A siket közösség, demográfiai és szociológiai jellemzői

Prezentációban mutassa be a siket közösség, és a kisebbségpszichológia tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- A hallássérült közösség szociológiai, demográfiai jellemzői, a hallássérült közösség összetétele
- NH, siket, CI, siketvak, született nagyothalló, időskori nagyothalló. A csoportok jellemzői, iskolázottságuk
- A hallássérültek hogyan kapcsolódnak a munka világához, milyen a munkaerőpiaci helyzetük
- A fogyatékos emberek szociális helyzete
- Kisebbségvédelem Magyarországon
- Szociológiai fogalomértelmezés a hallássérült közösség helyzete kapcsán:
  - egyenlőtlenség
  - szociális kirekesztődés
  - kisebbség, többség
  - sztereotípiák, Előítélet
  - szegregáció, integráció, asszimiláció

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be, hogy a siketközösségben eltöltött terepgyakorlata során, milyen szociális problémákkal találkozott, az egyenlőtlenség, kirekesztődés, szegregáció, integráció, asszimiláció milyen megjelenési formáival találkozott.

6. tétel: A siketkultúra jellemzői, a siketek identitását alakító közösségi tényezők

Prezentációban mutassa be a siket kultúra tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- A siket kultúra meghatározása, elemeinek bemutatása
- A siket kultúra jellemzői, az eltérő szemléletmód, életmódbeli jellegzetességek, sajátos viselkedési formák bemutatása
- Alapfogalmak: másság, siket identitás
- A siket közösség tagjaira jellemző élettörténetek megjelenítése a siket kultúrában
- A kollektív tudás átadásának formái, történetmesélés, művészi formák, kulturális minták, viselkedési, társalgási szabályok
- A siket közösség kulturális jellemzői, a családi élet, siket dinasztiák, siket egyén életpályája, társadalmi beilleszkedés

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be milyen – siket közösség által szervezett - kulturális, közösségi rendezvényeken járt, milyen siket kultúrához kapcsolódó jellemzőket figyelt meg.
- Mutassa be, hogy a siketközösségben eltöltött terepgyakorlata során siket személyekkel történt interakcióiban milyen siket kultúrából eredő szemléletmódbeli, életmódbeli, viselkedési sajátosságokkal találkozott.
- Tanúja volt-e olyan szituációnak, amikor egy siket személy kifejezetten büszkén mutatta vagy próbálta eltitkolni siket identitását?

7. Tétel: A siketek közösségek kialakulásának történelme, oktatásuk főbb állomásai

Prezentációban mutassa be a siket kultúra, siketek történelme, és a siketek oktatása tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- A siket közösség kialakulásának története, siket közösségek a történeti forrásokban
- Az egyén és csoport helyzete hogyan változott a társadalmi változásokkal, történeti, történelmi dimenzióba helyezve
- A siketek oktatásának története, mai helyzete, az alkalmazott módszerek, gyakorlatok

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be milyen hallássérültek oktatásával foglalkozó intézményben járt, vagy milyen hallássérülteket oktató személyekkel találkozott, milyen élményeket szerzett a látogatás alkalmával?
- Részt vette-e olyan konferencián, előadáson vagy kiállításon, rendezvényen, amelynek témája a siketek oktatása, a bilingvális oktatás volt, milyen információkat, élményeket szerzett?

8. tétel: Hallássérültekkel kapcsolatos fogyatékosokat érintő jogok, a hallássérültek hazai és nemzetközi önszerveződő szervezetei

Prezentációban mutassa be a jogi ismereteké és a hallássérültek szervezeti tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- A magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvény
- Térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás szabályozása
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. Törvény
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény
- A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény
- A Fogyatékos Személyek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt
- Többségek és kisebbségek; nyelvi jogok
- Hallássérültek önszerveződésének színterei: hallássérültek hazai és nemzetközi szervezetei, történetük, kialakulásuk motivációik, céljaikat, jellemezőik, (SINOSZ, Alapítványok, Egyesületek, Szakmai szervezetek, Sport klubok, szülői szervezetek, EUD, WFD stb.)

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be, hogy a siketközösségben eltöltött terepgyakorlata során milyen siket személyekkel szemben elkövetett jogsértő magatartást látott, tapasztalt, halott.
- Mutassa be terepgyakorlata során melyik hallássérültek érdekvédelmi szervezeténél járt, röviden mutassa be a szervezetet

9. tétel: Különbségek a hangzó és a jelnyelvek szerkezetében

Prezentációban mutassa be a Jelnyelvészet tantárgy során szerzett ismereteit a címben megjelölt témában az alábbi elemzési szempontok alapján:

- Fonológiai szint (fonémák a jelnyelvben, a kerémák főbb típusai)
- Lexikai szint (speciális jelnyelvi szófajok)
- Morfológiai szint (szókapcsolatok sajátosságai, helyviszonyok, birtokviszony stb. kifejezése)
- Mondattani szint (mondatszerkesztési szabályok a jelnyelvben)
- A mimika szerepe
- Elsősorban azokra a jelenségekre fókuszáljon, amelyek „különlegesek” a hangzó nyelvekhez képest, amelynek alapját a vizualitás és az eltérő artikulációs bázis adja.

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Jelnyelvi tanulmányai során milyen nehézségekkel kellett megküzdeni a jelnyelvre jellemző „különlegességek” megértésében, elsajátításában? (pl. kerémák, sajátos szófajok, mimika stb.) Hogyan sikerült javítani a hibáit?

10. tétel: A tér nyelvtani felhasználása a jelnyelvben

Prezentációban mutassa be a Jelnyelvészet tantárgy során szerzett ismereteit a címben megjelölt témában az alábbi elemzési szempontok alapján:

- Időviszonyok
- Névmásrendszer, térindexek használata
- Ikonikus jelek és metaforák
- Idiómák és “siketes” jelek
- Mondat- és szövegalkotás

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Jelnyelvi tanulmányai során hogyan javult jelnyelvi kifejezőkészsége a térindexek és időviszonyok helyes használatának fejlesztésével? Milyen nehézségei adódtak a sajátosságok megértésében, hogyan javította jelnyelvhasználati hibáit?

11. tétel: Beszédtechnika, retorika, hangképzés szerepe a jelnyelvi tolmácsolásban

Prezentációban mutassa be a Beszédtechnika és a Retorika tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Hanglejtés és hangsúly
- Hangszín, hangerő
- Artikuláció
- Ritmus, tempó
- Beszélt nyelv hibáinak előfordulása
- Légzéstechnika, hangképzés
- Testbeszéd, gesztus, mimika
- A spontán, önálló megszólalást segítő technikák

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be, hogy a retorika és beszédtechnika gyakorlati órák során milyen visszajelzéseket kapott a képzés során, és mit tett hibáinak kiküszöbölése érdekében

12. tétel: A fordításelmélet és tolmácsoláselmélet alapismeretei, jelnyelvi tolmácsolásra vonatkozó összefüggései

Prezentációban mutassa be a fordításelmélet és tolmácsolás elmélet tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Fordításelmélet és tolmácsolástudomány kialakulása
- A hangzónyelvi és jelnyelvi tolmácsolás eltérései és azonosságai
- Fordítási szituáció tényezői, forrásnyelv, célnyelv
- Nyelven kívüli tényezők
- Kommunikációs modell
- Kódkeverés, kódváltás
- Kulturális megfeleltetés

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be, hogy a siketközösségben töltött terepgyakorlata során végzett tolmácsolási helyzetekben milyen nehézségeket tapasztalt a kulturális megfeleltetés kapcsán, hogyan sikerült megoldani a szituációt.
- Jelnyelvi laborban fordítási gyakorlat során milyen nehézségeket tapasztalt a kulturális megfeleltetés kapcsán, hogyan tudta áthidalni a nehézségeket?

13. tétel: A jelnyelvi tolmácsolás elméleti ismeretei

Prezentációban mutassa be a jelnyelvi tolmácsolás elmélete tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- A jelnyelvi tolmácsolás folyamatának sajátosságai
- A jelnyelvi tolmácsolás területei
- A jelnyelvi tolmácsolás típusai
- A jelnyelvi tolmácsolás irányai
- A jelnyelvi tolmácsolás technikái
- A jelnyelvi tolmácsolás műfajai
- A jelnyelvi tolmácsolás fizikai és pszichés feltételei
- Jelnyelvi tolmácsolási helyzetek, csoportosításuk, a szituációkban résztvevő felek
- Tolmács kompetenciák
- A jelnyelvi tolmácsolás kellékei
- A jelnyelvi tolmács szakma története, szervezetei.
- A tiszta profilú jelnyelvi tolmácsolás és a személyi segítség különbözőségei

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be, hogy a jelnyelvi tolmácsszolgálatnál töltött terepgyakorlata során milyen jelnyelvi tolmácsolási helyzeteket, alkalmazott technikákat figyelt meg.

14. tétel: A jelnyelvi tolmácsolás etikájának ismérvei

Prezentációban mutassa be a jelnyelvi tolmácsolás etikája tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- A tolmácsolás etikai alapelvei, az etikai eljárásrend szabályai
- A jelnyelvi tolmács kompetencia határai
- Az etikus magatartás szabályai
- Etikai szabályok alapjai, fogalmai, kialakulása, fejlődése, mintái
- Erkölcsi elvek rendszerének, a jelnyelvi tolmács hivatás erkölcsi és magatartásbeli szabályainak ismerete
- Hazai és nemzetközi szakmai szervezetek etikai kódexei
- Tolmácsolási helyzetekben felmerülő viselkedés, magatartás sajátosságai
- Jelnyelvi tolmácsolásra vonatkozó érvényben lévő etikai szabályok

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Mutassa be, hogy a jelnyelvi tolmácsszolgálatnál töltött terepgyakorlata során a megfigyelt helyzetekben milyen etikai dilemmákkal találkozott, milyen megoldási stratégiákat tapasztalt.
- Mutassa be, hogy terepgyakorlata során saját tolmácsolási helyzetben milyen etikai dilemmát tapasztalt, milyen megoldási stratégiákat alkalmazott.

15. tétel: Az orális tolmácsolás és a szájról olvasás helye, szerepe a hallássérültek akadálymentesítésében

Prezentációban mutassa be az orális tolmácsolás és szájról olvasás tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- A szájról olvasás személyi, tárgyi feltételei, akadályozó és segítő tényezők
- A megfelelő szájról olvasási kép kialakításának lépései
- Az orális tolmácsolási technikák
- Az orális tolmácsolási helyzetek, tolmácsolási szituációk
- Az orális tolmácsolás szabályai
- Az orális tolmácsolás problémái

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be milyen tapasztalatokat szerzett terepgyakorlata során:

- Orális tolmácsolási gyakorlata során milyen visszajelzéseket kapott gyakorlatvezető tanárától, milyen nehézségek adódtak a gyakorlat során, hogyan javította hibáit.

16. tétel: Az írótoimácsolás, jegyzetelés alapismeretei

Prezentációban mutassa be az írótoimácsolás tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Írótoimácsolás formái, előnyei, jellemzői
- Eszközismeret
- Kliensek nyelvi jellemzői, igényei
- Hatékony figyelem jegyzetelés közben
- Feliratozás használatának esetei
- Jegyzetelő toimácsolás esetei és általános szabályai
- Szövegegyyszerűsítés
- Lényegkiemelés technikái
- A jegyzet formai követelményei
- Jegyzet szerkesztése

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett gyakorlata során:

- Írótoimácsolási gyakorlata során milyen visszajelzéseket kapott gyakorlatvezető tanárától, milyen nehézségek adódtak a gyakorlat során, hogyan javította hibáit?

17. tétel: Konzekutív tolmácsolás során alkalmazható tolmácsolási technikák

Prezentációban mutassa be a konzekutív tolmácsolási gyakorlat tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Kivárás, késleltetés, approximációs stratégia
- A kliens nyelvi preferenciája
- Daktil és fonomimika használata
- Jelesített magyar
- Magyar jelnyelv
- Tolmácsolási technikák
- Telefonos tolmácsolás sajátosságai
- Stresszkezelési technikák
- Panelek, sémák, jelalkotásai módok
- Pár- és teamtolmácsolás sajátosságai
- Jelről hangra fordítás
- Nyelvi megformálás rugalmassága

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett gyakorlata során:

- Mutassa be, hogy a jelnyelvi tolmácsszolgálatnál töltött terepgyakorlata során milyen tolmácsolási módokat gyakorolt, milyen nehézségeket tapasztalt.

Készítsen elemzést a jelnyelvi laborban készült **saját konzekutív tolmácsolásának rögzített videófelvételéről**, az alábbi szempontok alapján.

- Kivárás, késleltetés, approximációs stratégia
- Daktil és fonomimika használata
- Jelesített magyar
- Magyar jelnyelv
- Tolmácsolási technikák
- Panelek, sémák, jelalkotásai módok

18. tétel: A szimultán tolmácsolás során alkalmazható tolmácsolási technikák

Prezentációban mutassa be a szimultán tolmácsolási gyakorlat tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Interferencia, késleltetés
- Önellenőrzés, prevenciós stratégiák
- Tolmácsolás sajátosságai
- Transzkódolás, vattázás, anticipációs stratégia
- Kliens és szituáció ismerete
- Kliens nyelvi preferenciája
- Daktil és fononimika használata
- Jelesített magyar, magyar jelnyelv nyelvhasználati különbségei
- Telefonos tolmácsolás sajátosságai
- Jelről hangra fordítás során alkalmazott technikák
- Tolmácsolási dilemmák
- Tiszta profilú vs. segítő tolmácsolás

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett gyakorlata során:

- Mutassa be, hogy a jelnyelvi tolmácsszolgálatnál töltött terepgyakorlata során a megfigyelt tolmács milyen prevenciós stratégiákat valósított meg, milyen tolmácsolási dilemmák közül választotta ki a jó megoldásokat.
- Telefonos tolmácsolás gyakorlata során milyen visszajelzéseket kapott gyakorlatvezetőjétől? Mi tett hibáinak kijavítása érdekében?

19. tétel: Az alacsony nyelvi kompetenciájú személyek részére történő tolmácsolás során alkalmazott technikák

Prezentációban mutassa be a tolmácsolás alacsony nyelvi kompetenciájú személyek részére tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Alacsony nyelvi kompetencia meghatározása, felismerése
- Alacsony nyelvi kompetencia okozta problémák jelnyelvi tolmácsolás során
- Kontaktusteremtés
- Kommunikációs mód kialakítása
- Kommunikációt kiegészítő lehetőségek
- Felkészülés alacsony nyelvi kompetenciájú személyekkel történő kommunikációra
- Tolmácsolás módja, alkalmazott technikák
- Kommunikációt segítő megoldások
- Lényegkiemelés, tömörítés
- Testbeszéd, mimika, rajz alkalmazása

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett gyakorlata során:

- Mutassa be, hogy jelnyelvi tolmácsszolgálatnál töltött terepgyakorlata során milyen tapasztalatokat szerzett alacsony nyelvi kompetenciájú személyekkel történő kommunikációja során, milyen technikákat alkalmazott, milyen segítő megoldásokat választott.

20. tétel: A közigazgatási, rendőrségi, bírósági tolmácsolás sajátosságai

Prezentációban mutassa be a közigazgatási, rendőrségi, bírósági tolmácsolás tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Közigazgatási, államigazgatási, bírósági, rendőrségi tolmácsoláshoz kapcsolódó törvények, jogszabályok, állampolgári, jogi ismeretek
- A közigazgatás felépítése, államigazgatási szervek, tipikus ügyfélszolgálati alkalmak
- Önkormányzati közigazgatási szervek, tipikus ügyfélszolgálati alkalmak
- Kormányhivatalok ügyfélszolgálati
- Eljárásrendek, folyamatok
- A személyi segítség és a tiszta profilú jelnyelvi tolmácsolás etikai dilemmái

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett gyakorlata során:

- Mutassa be, hogy jelnyelvi tolmácsszolgálatnál töltött terepgyakorlata során milyen tapasztalatokat szerzett közigazgatási, rendőrségi, bírósági tolmácsolás megfigyelése alkalmával. A megfigyelés után gyakorlatvezetőjével tartott esetmegbeszélés alkalmával milyen dilemmákat beszéltek meg, milyen jó vagy rossz megoldások születtek a szituációban.

21. tétel: A konferencia és a pódium tolmácsolás sajátosságai

Prezentációban mutassa be a konferencia tolmácsolás és pódiumtolmácsolás tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Konferencia tolmácsolás sajátosságai
- Konferencia tolmácsolás esetei (pódiumtolmácsolás, workshop, nemzetközi konferencia, szakmai konferencia, egy – és kétnyelvű pódium)
- Konferencia tolmácsolás során alkalmazott tolmácsolási technikák és módok
- Felkészülés a konferencia tolmácsolásra, prevenciós technikák
- Team-tolmácsolás
- Protokoll ismeretek
- Konferencia szervezési ismeretek

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be, milyen tapasztalatokat szerzett gyakorlata során:

Mutassa be, hogy terepgyakorlata során milyen tapasztalatokat szerzett konferencia tolmácsolás megfigyelése alkalmával. Milyen tolmácsolási szituációban gyakorolta a pódiumtolmácsolást, milyen nehézségei adódtak milyen megoldást választott.

22. tétel: Oktatási tolmácsoláshoz kapcsolódó alapismeretek

Prezentációban mutassa be az oktatási tolmácsolás tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Oktatási tolmácsolás sajátosságai, kategóriái
- Oktatási tolmácsolás hagyományai
- Oktatási tolmácsolás során alkalmazott technikák, tolmácsolási módok
- Nyelvi eszközök
- Felkészülés az oktatási tolmácsolásra (elhelyezkedés, jelgyűjtés)
- Speciális esetek az oktatási tolmácsolásban

Elemesse a terepgyakorlata során **videófelvételen rögzített oktatási tolmácsolását** a megadott szempontok szerint:

Az információátadás értékelésének szempontjai:

- Átadta-e a tolmács a kulcsinformációt, a kiegészítő információt, a részleteket a redundáns elemeket a tolmács?
- Kimaradt-e valamilyen információ, ha igen, mi volt ennek az oka? (Nem értette, félreértette, elfelejtette, nem tartotta fontosnak stb.)
- Megváltoztatta-e az információt, ha igen, mi volt ennek az oka? (Nem értette, félreértette, elfelejtette, nem tartotta fontosnak stb.)
- Hozzátett-e az információhoz, ha igen, háttér-információt vagy mást?
- A hozzátétel az értést segítette, vagy a tolmács saját véleményét közölte?

Nyelvi szempontok

- Hangról jelre, jelről hangra vagy bilingvális-e a tolmácsolás
- A tolmács nyelvi kompetenciája

Nyelvhelyesség, nyelvtan

- Térhasználat, egyeztetés, toldalékolás stb.
- Artikuláció
- Szó-/jelkincs
- Jelalkotás, szókincs

Stílus

- Regiszter (hivatalos, köznapi stb.)

Felkészülés

Technikai kérdések

- Konzekutív, félkonzekutív vagy szimultán-e a tolmácsolás
- Tolmácsolási technikák (szalámitექnika, approximációs stratégia, interferencia kerülése, anticipációs stratégia, holt idő kitöltése)

Viselkedés

- Megjelenés (külső: öltözet, kiállítás stb.)
- Protokoll
- Fellépés, önuralom, metakommunikáció, stressz, pontosság

Etikai szempontok (pártatlanság, paternalizmus)

23. tétel. Team-tolmácsolás során alkalmazott technikák

Prezentációban mutassa be a team-tolmácsolás tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

- Közös munka tipikus területei, munkamegosztás, felelőségek
- Alkalmazható módszerek a team-tolmácsolásban
- Elhelyezkedés, jelzések, figyelemfelhívás, nyelvhasználat, magyarázatkérés
- Munka definiálása, felkészülés team-tolmácsolásra
- Tolmács együttműködés
- Kompetencia határok a team-tolmácsolásban

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be milyen tapasztalatokat szerzett gyakorlata során:

- Mutassa be, hogy terepgyakorlata során milyen tapasztalatokat szerzett team-tolmácsolás alkalmával, milyen tolmácsolási szituációban gyakorolta a team-tolmácsolást, milyen nehézségek adódtak az együttműködésben, milyen megoldást választottak.

24. tétel: Az egészségügyi tolmácsolás alapismeretei

Prezentációban mutassa be az Egészségügyi tolmácsolás tantárgy során szerzett ismereteit az alábbi témakörök alapján:

Ápolás lélektani ismeretek

Alapvető anatómiai ismeretek

Egészségügy intézményrendszere

Betegjogi ismeretek

Etikai kérdések,

Felkészülés az egészségügyi tolmácsolásra, prevenciós technikák

Az egészségügyi tolmácsolás, jellemzői, sajátosságai

Önmegfigyelési és terepgyakorlati **naplója bejegyzései alapján** mutassa be milyen jellemző egészségügyi tolmácsolási helyzetek eseteit beszélték meg gyakorlóvezetőjükkel, milyen jó megoldásokat tanultak meg, az esetmegbeszélés alkalmával.